

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248510

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองกับความพร้อม
ในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง

ศุภรัตน์ สมกระเน

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาระบบบริหารมนุษย์)
ปีการศึกษา 2553

600253034

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248510

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองกับความพร้อม
ในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง

สุมลรัตน์ สมกะเน

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์)

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

THE CORRELATION BETWEEN THE SELF-DIRECTED LEARNING
ENVIRONMENT AND THE SELF-DIRECTED LEARNING READINESS
OF RAMKHAMHAENG UNIVERSITY STUDENTS

SUMONRAT SOMKANA

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
(HUMAN RESOURCES DEVELOPMENT)

2010

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
ด้วยตนเองกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง
ชื่อผู้เขียน นางสาวสุมลรัตน์ สมคะเน
ชื่อปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
ปีการศึกษา 2553

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วุฒิพล สกลเกียรติ ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี พันธุ์ไทย
3. นาวาอากาศโทหญิง ดร. ชมสุภัค ครุฑกะ

248510

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง (2) เพื่อศึกษาระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง (4) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองในมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 8 คณะ 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.926 และ 0.933 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson (Pearson's product-moment correlation coefficient)

1. สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ และสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง
2. ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ในภาพรวมและรายด้านทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านมีความรักในการเรียนรู้ ด้านการมองอนาคตในแง่ดี ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ ด้านความคิดริเริ่มและอิสระในการเรียนรู้ ด้านการเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ ด้านความสามารถใช้ทักษะศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา ด้านมีมโนคติของตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ และด้านมีความคิดสร้างสรรค์
3. สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง อยู่ในระดับต่ำ ($r = 0.323$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง สามารถสรุปสาระสำคัญ ดังนี้
 - 4.1 ด้านกายภาพ มหาวิทยาลัยควรเพิ่มมุมอ่านหนังสือ ห้องกิจกรรมให้นักศึกษา มีป้ายบอกทางรอบมหาวิทยาลัย ภายในอาคารให้สามารถเข้าถึงส่วนต่าง ๆ สะดวกมากขึ้น และมหาวิทยาลัยควรจัดโต๊ะ เก้าอี้ให้เพียงพอแก่นักศึกษา
 - 4.2 ด้านวิชาการ มหาวิทยาลัยควรจัดทำ VCD คำบรรยายครบกระบวนการวิชา มหาวิทยาลัยควรจัดอาจารย์แนะแนวหลักสูตรให้นักศึกษา และคณะควรจัดทำตำรา หรือเอกสารประกอบการสอนให้นักศึกษาสำหรับหลักสูตรใหม่ ๆ
 - 4.3 ด้านการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารและนักศึกษามีโอกาสพบกัน มหาวิทยาลัยควรจัดเจ้าหน้าที่ในติดต่อสอบถามข้อมูล และมหาวิทยาลัยควรประชาสัมพันธ์ข่าวสารของมหาวิทยาลัย

students regarding the organization of the self-directed learning environment in the university.

The sample population consisted of 400 undergraduate students enrolled in eight faculties. The instrument of research were two five-rating scale questionnaires constructed by the researcher couched at the reliability levels of 0.926 and 0.933, respectively.

Using techniques of descriptive statistics, the researcher analyzed the data collected in terms of percentage, mean and standard deviation. Pearson's product moment correlation coefficient was also employed by the researcher.

Findings are as follows:

1. Overall, the self-directed environment of RU students was evaluated to be at a moderate level. When considered in each aspect, it was found that the academic environment was evaluated to be at a high level, whereas the physical environment and the management environment were evaluated to be at a moderate level.

2. The self-directed learning readiness of the RU students under study in an overall picture and in eight aspects were evinced at a high level in descending order of levels: the aspects of love for learning; optimistic view of the future; assuming responsibility for learning; initiative and freedom to learn; seizing opportunities for learning; the ability to use learning skills in acquiring knowledge, as well as having the ability to use learning skills solving problems; having one's own ideas regarding how to become an efficient learner; and being creative.

3. The researcher found that the self-directed learning environment was positively correlated with the self-directed learning readiness of these RU students at a statistically significant low level ($r=0.323$) of 0.05.

4. Suggestions of these RU undergraduate students regarding the organization of the self-directed environment are as follows:

4.1 The physical aspect. The university should increase the quantity of reading corners and rooms for student activities. Directional signs should be increased on the campus and inside buildings so as to make it easier to have access to university areas. The university should provide sufficient tables and chairs for students.

4.2 The academic aspect. The university should provide lectures in video compact disc (VCD) form for all subjects. The university should provide lecturers who can give guidance to students in respect to curricula. The faculty should provide textbooks or teaching materials for students in tandem with the development of new curricula.

4.3 The management aspect. The university should promote relationships between administrators and students affording them the opportunity to meet with one another. The university should provide additional personnel charged with the duty of providing information. The university should conduct additional channels for public relations in respect to university news.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้อย่างเรียบร้อยนั้น ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นด้วยความมานะพยายามและการที่ผู้วิจัยสามารถจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วุฒิพล สกลเกียรติ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี พันธุ์ไทย และ นาวาอากาศโทหญิง ดร. ชมสุภัค ครุฑทะ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการ ทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ และขอขอบพระคุณ เรือโท ดร. ทวีศักดิ์ รูปสิงห์ ประธานคณะกรรมการสอบ และคณาจารย์ สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ รวมถึง การสนับสนุน ให้คำปรึกษา และช่วยสร้างแรงจูงใจในการจัดทำวิทยานิพนธ์ด้วยดี ตลอดจนผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร. นवलละออ แสงสุข รองศาสตราจารย์-ดร. วรนุช แหยมแสง รองศาสตราจารย์ ดร. อรนุช ลิมตศิริ รองศาสตราจารย์-ปิยะวัฒน์ จิราธรรมวัฒน์ และอาจารย์สมหมาย สุระชัย ตลอดจนผู้ที่ได้สละเวลาตอบแบบสอบถามอันเป็นหัวใจสำคัญของการวิจัยฉบับนี้

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัว และบริษัท แมชพอย์ท-ท้าว เทรนนิ่ง แอนด์ ออแกนไนเซเซอร์ จำกัด ที่ให้การสนับสนุนผู้วิจัยมาโดยตลอด รวมทั้งเพื่อน ๆ HRD 511 ทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจ คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพ

สุเมธรัตน์ สมคะเน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญตาราง.....	(12)
สารบัญภาพประกอบ.....	(14)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
สภาพการณ์ของการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	11
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถาม.....	64
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ด้วยตนเองของมหาวิทยาลัยรามคำแหง	65
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง	71
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองกับความพร้อมในการเรียนรู้ ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง	81
ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัย รามคำแหง	84
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	87
สรุปผลการวิจัย.....	88
อภิปรายผล.....	94
ข้อเสนอแนะ.....	107
ภาคผนวก	
ก หนังสือราชการต่าง ๆ	109
ข แบบสอบถาม.....	116
ค ตารางค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น	129
บรรณานุกรม	137
ประวัติผู้เขียน.....	145

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	55
2 จำนวนและร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ และคณะที่ศึกษา	64
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ด้วยตนเองของมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นรายด้าน	65
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ด้วยตนเองของมหาวิทยาลัยรามคำแหง สภาพแวดล้อม ด้านกายภาพเป็นรายข้อ.....	66
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ด้วยตนเองของมหาวิทยาลัยรามคำแหง สภาพแวดล้อม ด้านวิชาการเป็นรายข้อ.....	68
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ด้วยตนเองของมหาวิทยาลัยรามคำแหง สภาพแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการเป็นรายข้อ.....	70
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพร้อมในการเรียนรู้ ด้วยตนเองนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นรายด้าน.....	72
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพร้อมในการเรียนรู้ ด้วยตนเองนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านการเปิดโอกาสต่อ การเรียนรู้เป็นรายข้อ	73
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพร้อมในการเรียนรู้ ด้วยตนเองนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านมีมโนคติของ ตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพเป็นรายข้อ.....	74

ตาราง	หน้า
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพร้อมในการเรียนรู้ ด้วยตนเอง นักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านความคิดริเริ่มและ อิสระในการเรียนรู้เป็นรายข้อ	75
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพร้อมในการเรียนรู้ ด้วยตนเอง นักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านความรับผิดชอบต่อ การเรียนรู้เป็นรายข้อ	76
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพร้อมในการเรียนรู้ ด้วยตนเอง นักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านมีความรักใน การเรียนรู้เป็นรายข้อ	77
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพร้อมในการเรียนรู้ ด้วยตนเอง นักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านมีจิตสร้างสรรค์ เป็นรายข้อ	78
14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพร้อมในการเรียนรู้ ด้วยตนเอง นักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านการมองอนาคต ในแง่ดีเป็นรายข้อ	79
15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพร้อมในการเรียนรู้ ด้วยตนเอง นักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านความสามารถใช้ ทักษะศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหาเป็นรายข้อ	80
16 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้วยตนเองต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง	82
17 ความถี่ของข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง	84

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	56